

GIDS ONDER ZEIL IN GROENLAND

ON THE ROCKS

**BULTRUGGEN SPOTTEN. FIETSEN OVER EEN IJSKAP. RAFTEN TUSSEN
GLETSJERS. TREKKEN LANGS ONBETREDEN PADEN. EN EEN BEACHPARTY BIJ
EEN BERGMEERTJE. TIJDENS EEN ZEILEXPEDITIE DOOR GROENLAND VINK JE
IN ÉÉN KLAP JE HALVE BUCKETLIST AF.**

DOOR WIELAND DE HOON, FOTO'S SASKIA DENDOOVEN EN PETER VANCOILLIE

In het mahoniehouten salon van het ranke zeiljacht Moonlight II of London deelt de bemanning zwemvesten uit. 'Wat je ook doet, zorg dat je aan boord blijft', grinniken ze. Het zeewater bij het West-Groenlandse Ilulissat, ver boven de poolcirkel, is een graad of twee. Toch is het hoogzomer. Groenlandse meisjes joggen door de straten van het havenstadje, een jong stel duwt een kinderwagen voort. Sledehonden liggen te soezen in de zon. 's Avonds varen we uit, naar de Ilulissat-ijsfjord, een labyrint van monsterlijke ijsbergen. Langs deze *iceberg graveyard* verdwijnt elk jaar 35 miljard ton ijs de oceaan in. De ijsbergen drijven ver zuidwaarts af naar Labrador, Newfoundland en drevén – ooit – ook richting Titanic.

Sensatie: pal voor ons stort een enorme flank in. Een andere reus flipt loom op zijn zij, een metershoge golf breekt tegen de randen van het smalle kanaal waar we behoedzaam doorheen navigeren. Plots verschijnt aan het wateroppervlak een zwart-witte schim: een bultrug. Iedereen gaat uit zijn dak als ook de staartvin sierlijk opduikt: National Geographic! De twintig meter lange walvis is een van de vele die we nog zullen zien.

MIDDERNACHTZON

Groenland beslaat van noord naar zuid een even grote afstand als die van Schotland tot Marokko. De kust is één immens fjordenstelsel. Per zeilschip de ijsvrije westkust verkennen en er lange trektochten maken: outdoorfanaten Willem (30) en Sofie (34) zagen er de ultieme vrijheid in. Hun plan: elk jaar tussen juni en eind september zeilen van

de Diskobaai in het noorden tot Kaap Farvel in het zuiden. Opgedeeld in etappes van telkens twee weken, voor een achttal passagiers per trip.

Het is 350 kilometer varen naar onze volgende aanlegplaats. Ruisende golven en een gestaag brommende dieselmotor zijn de soundtrack. Dan steekt er wat wind op en gaan we zeilen. We tuffen met een slakkengangetje van drie knopen verder naar het zuiden. De Belgische driekleur wappert in de flauwe bries. Op deze exploratietrip hééft het wel iets.

Kapitein Jo, een ex-militair met een krulsnor en een jack van de Finse marine, vertelt dat er ooit zo'n perfecte rugwind stond dat hij wel zestien knopen kon halen. Maar tijdens onze tocht zal het bijna twee weken windstil zijn. Onze verplichte zwemvestjes zijn er voor het decorum. Overhellen doen we nauwelijks. Het glorieuze weer dat ons vanaf de start vergezelt, zorgt voor eindeloze zonovergoten arctische zomerdagen.

'De herfst begint op deze breedtegraad op 24 juli, wanneer de zon voor het eerst weer onder de horizon duikt', mijmert Rob, de werktuigkundige van het schip. Voorlopig blijft het 's nachts licht. Internetbereik hebben we ondanks een lokale simkaart nergens. Maar dat hoeft ook niet, in deze diffuus paars-violet-roze wonderwereld. Aan de horizon doemt af en toe een eenzame ijsberg op. Onze bemanning brengt overal nieuwe ankerplaatsen in kaart, want voor pleziervaarten is Groenland terra incognita. Het is vaak gissen en aftasten waar we veilig voor anker kunnen. Ondertussen blijven we maar vinvissen en dwergvinvissen spotten. Drie bultruggen voeren

een spectaculair ballet op. Synchroon komen ze naar boven om krill en visjes bij elkaar te drijven. De meeuwen hebben er een feestje aan.

NANGIARNEQ OF KAJAKANGST

We leggen aan in Sisimiut, een stadje van vijfduizend inwoners vol kleurige huisjes. Sofie gaat op jacht naar vis en rendier vlees, wij trekken op verkenning. De meeste Inuit die we ontmoeten zijn vriendelijk, verlegen en zwigzaam, ze lijken zelfs wat kwetsbaar. Al is dat laatste meestal maar schijn: in al zijn schoonheid is dit een vreselijk onherbergzaam land, ongeschikt voor watjes. 'Deze lente zijn we naar Antalya geweest', vertelt een familie. 'Om de kou te ontvluchten.' Daarmee is ons clichébeeld van de Inuit meteen enigszins bijgesteld. Mama Margrethe wil ons graag rauwe narwal laten proeven. 'Snijd zelf maar een plakje af. Of neem wat "mat-tak", pikzwarte walvishuid.' Net als haar zus Caroline heeft ze Aziatische ogen en een Deense naam. 'Een overblijfsel uit de koloniale tijd. De jongeren hebben meestal een Groenlandse voornaam.' Zoals Nukakkuluk, een jongen met een lederen jekker met wie we ook aan de praat raken. 'Zeg maar Nuka. Mijn familienaam is Josephsen. No hard feelings tegenover Denen, al zien ze ons nog altijd als hun onderontwikkelde achtertuin.' Honderden miljoenen euro's pompt Denemarken in het land, maar toch vinden veel Groenlanders dat Kopenhagen zich te veel moet, of het nu gaat over de walvisvangst, de mijnbouw of de jacht. Dan varen we de Eternity Fjord in. Honderd kilometer reikt hij landin- >

PUNTIGE BERGEN
MET LOODRECHTE
ROTSWANDEN EN
SNEEUWTOPPEN
TORENNEN BOVEN ONS
UIT. DE VERLATENHEID
HIER IS TOTAAL, DE
ONGEREPTHEID
ABSOLUUT

waarts. Puntige bergen met loodrechte rotswanden en sneeuwtoppen torenen boven ons uit. De verlatenheid hier is totaal, de ongereptheid absoluut. Ons doel is de gletsjer Kujadleq. Iedereen wordt stil als we naderen: urenlang hebben we hem in ons blikveld. We blazen de packrafts op, draagbare opblaas-

bootjes van twee kilo waarmee je overal naartoe kunt. Voorzichtig peddelen we tussen blauwe ijschotsen, fluisterijs waaruit knisperend luchtbelletjes ontsnappen. Varen door de ijsblokjes voelt korrelig aan. Scherpe randen hebben ze. Eén scheurtje in mijn packraft en ik zink. Een beruchte fobie bij de Inuit is *nangiarneq* of kajakangst: paranoia over een vollopend, kapseizend bootje. We houden halt op honderd meter van de gletsjerrand en wachten tot een grote ijstoren het begeeft. Er komt geen grote golf die ons ondersteboven gooit, wel een trage deining die het ijs rondom ons doet kreunen. Hier kan ik de hele dag dobberen. Bijna zonder kajakangst.

**BEACHPARTY BIJ
EEN BERGMEER**

In het salon zijn er boeken, Dinah Washington, gin-tonic, reuzengarnalen in cocktailsaus, plakjes wilde zalm, Bretoense vissoep en witlof met ham en kaas. Verwennerij aan boord, die we graag afwisselen met actie. Een ijsduik

bijvoorbeeld, want dankzij wat groepsdruk wordt ijsberen hier plots vanzelfsprekend. Daarna worden we met z'n allen afgezet op een onbewoond schier-eiland. Het is er prachtig, onbetreden, onbekend en bevolkt door miljarden muggen. Maar de spitse, naamloze bergen en de vele meertjes maken alles goed. Beklim je een anonieme top, dan kun je een naam laten registreren bij de geografische dienst, vertelde Willem ons. *Måneskin Toppen* lijkt ons wel wat.

Je moet er wel iets voor overhebben. Met gids Sofie gaan we op vierdaagse trekking met rugzak en ultralichttentje. Trekken in Groenland betekent: met twintig kilo op je rug offroad gaan over puinhellingen, soppen door zompig moeras, of half bevroren tijdens ijskoude doorwadingen. Waar is dat schip met zijn witlofschotels? Het wordt de running gag tijdens onze tocht, maar we menen het nauwelijks: dit is een aaneenschakeling van natuurwonderen waarover je een jaar lang kunt blijven dagdromen. »

Een beachparty, het moest ervan komen. Op het strand van een bergmeertje. Vuur laait hoog op, balkanbeats galmen, kapitein Jo doet zot en de whisky vloeit. We voelen ons écht pioniers. In geen honderd kilometer om ons heen staat een huis. Een ongekende luxe, als alles goed gaat. We nemen afscheid van onze geweldige bemanning. Er zal nog een afscheidsfeestje volgen – iets met op Vlaamse schlagers swingende Groenlanders. Dan checken we in voor het propeller-vluchtje van Maniitsoq naar Kangerlussuaq, waar we de retourvlucht naar Kopenhagen zullen nemen. We hebben nog een dagje over en er staan mountainbikes te huur. Zo komt het dat we over een zanderige piste fietsen door een kurkdroog poolwoestijn-landschap, naar de rand van het Grote IJs – Sermersuaq. De Groenlandse ijskap strekt zich uit zover we kunnen kijken. Smeltwater baant zich in donderende stromen een weg. Een poolhaas houdt ons in het oog, diepvrieswind giert door onze kleren. We spotten rendieren en muskusossen. Dit landschap is chaotisch en ongenaakbaar, al je zintuigen raken het noorden kwijt.

PRAKTISCH

- Groenland (Kalaallit Nunaat) raakt in trek als actieve bestemming, maar een goedkope trip is het niet. Je vliegt met Air Greenland of Icelandair. Vanuit de internationale luchthaven Kangerlussuaq ('Kang') zijn er vluchten naar Nuuk, Ilulissat, Sisimiut en Maniitsoq.
- Er zijn verschillende veerdiensten in Zuid- en West-Groenland. In het zuiden vind je de enige asfaltweg tussen twee dorpen (4,8 kilometer, tussen Ivittuut and Kangiliinguit). In de winter reis je in Noord- en Oost-Groenland per hondenslee. Daar vind je nog traditionele jacht- en vissersgemeenschappen van enkele tientallen mensen. Het enige gemarkeerde wandelpad in Groenland is de ACT, de Arctic Circle Trail: 160 kilometer van Kangerlussuaq naar Sisimiut. In de extreme Groenlandse wildernis ben je op jezelf aangewezen. Bereid je zorgvuldig voor.
- Groenlanders zijn met 56.000, van wie

er 12.000 in de hoofdstad Nuuk wonen. De taal is het Kalaallit, maar alle Groenlanders spreken Deens, de meeste ook wat Engels. Af en toe nodigen ze je zomaar uit op de koffie: een *kaffemik!* Visvangst, walvisjacht, mijnbouw en toerisme zijn de belangrijkste bronnen van inkomen. Al zijn er maatschappelijke problemen, onveilig hoeft je je er niet te voelen.

- Wij reisden met Puffins Travel (puffins. travel), dit jaar opgestart door de jonge Vlamingen Willem Vandoorne en Sofie Vanmaele. Ze gaan voor kwaliteit, ecologie en kleinschaligheid. Je reist zo ongemotoriseerd mogelijk. Verse voorraden worden altijd lokaal en zonder tussenpersonen ingeslagen, tijdens de landarrangementen overnacht je bij voorkeur bij Groenlanders thuis en in een bivaktent. Informeer je vooraf goed, als 'Puffin' heb je het best wat ervaring met rugzaktrekkings.

EINDE